

CON 589

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

भूमि अभिलेख अर्हता विभागीय परीक्षा

मुंबई, मंगळवार, दिनांक १६ ऑक्टोबर २०१२

[वेळ : सकाळी १०-०० ते दुपारी १-००]

(एकूण गुण—१००)

पेपर क्रमांक १

महाराष्ट्र रिजनल अँड टाऊन प्लॅनिंग अँक्ट, १९६६, वगैरेंवरील प्रश्न

(पुस्तकांसह)

सूचना.— (१) कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(२) प्रत्येक प्रश्नाचे गुण प्रश्नासमोर नमूद केले आहेत.

	गुण
१. स्थानिक व प्रमाण क्षेत्रांचे निर्धारण व तुकड्यांची व्यवस्था लावणे याबाबतची कार्यवाही सविस्तरपणे विशद करा.	२०
२. संयुक्त मोजणी म्हणजे काय ? भूसंपादनाबाबत भूमि अभिलेख कार्यालयाकडून करण्यात येणारी कार्यवाही सविस्तरपणे विशद करा.	२०
३. नगर रचना योजना म्हणजे काय ? ती तयार करणे आणि तिची अंमलबजावणी करणे याबाबतची कार्यपद्धती विशद करा.	२०
४. खालीलपैकी कोणत्याही दोन बाबत थोडक्यात चर्चा करा :—	२०
(अ) निकडीच्या भूसंपादन प्रकरणी राज्य शासनाचे विशेष अधिकार	
(ब) लवादाचे अधिकार व कर्तव्ये	
(क) एकत्रिकरण योजनेतील लेखनदोष व अंकगणितीय चुका सुधारणे.	
५. चूक, नियमबाह्यता किंवा रीतीबाह्यता घडल्याच्या कारणावरून जमीन एकत्रिकरण योजनेत फेरबदल करण्याचा अधिकार व कार्यपद्धती यांचे वर्णन करा.	२०
६. टिपा लिहा (कोणत्याही पाच) :—	२०
(अ) सार्वजनिक प्रयोजन	(ब) जिल्हाधिकारी
(क) ग्राम समिती	(ड) विकास अधिकार
(इ) हस्तांतरण प्रमाणपत्र	(फ) नगर रचना अधिकारी.

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

LAND RECORDS QUALIFYING DEPARTMENTAL EXAMINATION

MUMBAI, TUESDAY, 16TH OCTOBER 2012

[TIME—10-00 A.M. TO 1-00 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER I

MAHARASHTRA REGIONAL AND TOWN PLANNING ACT, 1966, ETC.

(With Books)

N.B.—(1) Solve any *five* questions.

(2) Marks for each question are indicated in the margin.

	Marks
1. Explain in detail the procedure about determination of local and standard areas and treatment of fragments.	20
2. What is joint measurement? Explain various activities performed by land records office regarding land acquisition.	20
3. What is a Town Planning Scheme? and how it is prepared and enforced?	20
4. Discuss in brief any two of the followings :—	20
(a) Special Power of State Government in urgency cases of land acquisition.	
(b) Power and duties of arbitrator.	
(c) Correction of clerical and arithmetical mistake in consolidation scheme.	
5. Explain the Power and Procedure to Vary Consolidation Scheme on ground of error, irregularity and informality.	20
6. Write short notes (any <i>five</i>) :—	20
(a) Public Purpose	(b) Collector
(c) Village Committee	(d) Development Right.
(e) Certificate of Transfer	(f) Town Planning Officer.

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

भूमि अभिलेख अर्हता विभागीय परीक्षा

मुंबई, मंगळवार, दिनांक १६ ऑक्टोबर २०१२

[वेळ : दुपारी २-३० ते सायंकाळी ५-३०]

(एकूण गुण—१००)

पेपर क्रमांक २

महाराष्ट्र लॅण्ड रेव्हेंयू मॅन्युअल भाग १ व २ वरील प्रश्न

(पुस्तकांशिवाय)

सूचना.—(१) प्रश्न क्रमांक १ अनिवार्य आहे. उर्वरित प्रश्नांपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

(२) जास्तीच्या सोडविलेल्या प्रश्नांना गुण दिले जाणार नाहीत.

	गुण
१. टिपा लिहा (कोणत्याही चार) :—	२०
(अ) निस्तारपत्रक व वाजिब-उल-अर्ज	
(ब) जमाबंदी व ती करण्याची पद्धत	
(क) पाणी वापराची परवानगी	
(ड) गावठाण विस्तार	
(इ) गाव नमुना नं. ७/१२	
२. अनुसूचित जमातींच्या व्यक्तींच्या जमीन हस्तांतरणाच्या तसेच जमीन पुनःस्थापित करण्याविषयीच्या तरतुदींची चर्चा करा.	२०
३. जमीन महसुलाची थकबाकी वसूल करण्याची पद्धत विविध टप्प्यांच्या आधारे सविस्तर लिहा.	२०
४. शेत जमिनीची जमीन महसुलाची आकारणी कशी निश्चित केली जाते? याविषयी सविस्तर लिहा.	२०
५. अधिकार अभिलेख म्हणजे काय? ते सुस्थितीत ठेवण्याबाबत महाराष्ट्र जमीन महसूल संहितेतील तरतुदी व नियम स्पष्ट करा.	२०
६. (अ) खाणी व खनिजे यांवरील शासनाचे हक्क स्पष्ट करा.
अनधिकृत उत्खननाबद्दलच्या दंडात्मक तरतुदी विशद करा.	१०
(ब) हद्दीच्या निशाण्या सुस्थितीत ठेवणे व त्याची दुरुस्ती करणे यासाठी कोण जबाबदार असतो? हद्दीच्या निशाण्यांचे नुकसान करणाऱ्यांवर कोणती शास्ती करता येते?	१०

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

LAND RECORDS QUALIFYING DEPARTMENTAL EXAMINATION

MUMBAI, TUESDAY, 16TH OCTOBER 2012

[TIME—2-30 P.M. TO 5-30 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER II

THE MAHARASHTRA LAND REVENUE MANUAL

VOL. I AND VOL. II

(Without Books)

N.B.—(1) Question No. 1 is *compulsory*. Solve any *four* out of remaining.

(2) Question solved in excess, shall not be evaluated.

	Marks
1. Write short notes (any four) :—	20
(a) Nistarpatrak and Wajib-ul-Arz	
(b) Settlement	
(c) Permission for use of water	
(d) Extension of Gaothan	
(e) Village Form No. 7/12.	
2. Discuss the provisions for effecting transfer of Tribal Land and Restoration of Land to the tribals.	20
3. Elucidate procedure of recovering arrears of Land Revenue with respect to it's stages.	20
4. How the assessment of land revenue on Agricultural Lands is determined ? Write in details.	20
5. What are record of Rights ? Write on the provisions and rules in Maharashtra Land Revenue Code regarding their maintenance.	20
6. (a) Explain the Rights of Government on mines and minerals. Discuss the Penal Provisions to control the illegal extraction.	10
(b) Who is responsible for maintenance and repairs of boundary marks ? What penalty can be imposed on the person who damages the boundary marks ?	10

CON 591

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

भूमि अभिलेख अर्हता विभागीय परीक्षा

मुंबई, बुधवार, दिनांक १७ ऑक्टोबर २०१२

[वेळ : सकाळी १०-०० ते दुपारी १-००]

(एकूण गुण—१००)

पेपर क्रमांक ३

महाराष्ट्र लॅन्ड रेव्हेंयू मॅन्युअल भाग ३, ४ व ५ वरील प्रश्न

(पुस्तकांसह)

सूचना.—(१) कोणत्याही पाच प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

(२) प्रत्येक प्रश्नाचे गुण प्रश्नासमोर नमूद केले आहेत.

	गुण
१. गाव नमुना सात-बारा संबंधी सविस्तर टिप्पणी लिहा.	२०
२. महसुली लेख्यांची नोंदणी व विल्हेवाटबाबत सविस्तर टिप्पणी लिहा.	२०
३. तालुका आदर्श तक्ताबाबत सविस्तर माहिती लिहा.	२०
४. जमीन महसूल अधिनियम कलम १२६ अन्वये भूमापन करण्यात आलेल्या क्षेत्राखेरीज इतर क्षेत्रातील पहिला अधिकार अभिलेख तयार करणेसाठीची कार्यपद्धती विशद करा.	२०
५. (अ) महसुली अभिलेख काढून टाकणे (एलिमिनेशन) बाबत थोडक्यात माहिती लिहा.	१०
(ब) तालुका नमुना नंबर बारासंबंधी थोडक्यात माहिती लिहा.	१०
६. (अ) स्थानिक उपकर नसलेल्या संकीर्ण जमीन महसुलाच्या बाबींची सूची लिहा.	१०
(ब) तालुका नमुना नंबर एक अ बाबत थोडक्यात माहिती लिहा.	१०

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

LAND RECORDS QUALIFYING DEPARTMENTAL EXAMINATION

MUMBAI, WEDNESDAY, 17TH OCTOBER 2012

[TIME—10-00 A.M. TO 1-00 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER III

THE MAHARASHTRA LAND REVENUE MANUAL

VOL. III, IV AND V

(*With Books*)

N.B.—(1) Attempt any *five* questions.

(2) Marks for each question are indicated in the margin.

	Marks
1. Write detail note on Village Form No. 7/12.	20
2. Write detail note on Registration and disposal of Revenue Accounts.	20
3. Write detail note on Taluka Adarsh Takta.	20
4. Write short note on the procedure for preparation of first record of right for the area other than that has been surveyed under section 126 of M.L.R.C.	20
5. (a) Write short note on elimination of revenue record.	10
(b) Write short note on Taluka Form No. 12.	10
6. (a) Enlist miscellaneous land revenue items which are assessed for local cess.	10
(b) Write short note on Taluka Form No. 1-A.	10

CON 592

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

भूमि अभिलेख अर्हता विभागीय परीक्षा

मुंबई, बुधवार, दिनांक १७ ऑक्टोबर २०१२

[वेळ : दुपारी २-३० ते सायंकाळी ५-३०]

(एकूण गुण—१००)

पेपर क्रमांक ४

बॉम्बे फायनान्शियल रूल्स, १९५९ ; बॉम्बे सिव्हिल सर्व्हिसेस रूल्स, मॅन्युअल, वगैरेंवरील प्रश्न
(पुस्तकांसह)

- सूचना.—(१) प्रश्न क्रमांक १ आवश्यक, उर्वरित प्रश्नांतून कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.
(२) प्रत्येक प्रश्नाचे गुण समासात दर्शविलेले आहेत.
(३) उत्तराच्या पृष्ठ्यर्थ प्राधिकार नमूद करणे आवश्यक आहे.
(४) पुस्तकातून तारतम्यहीन नक्कल केल्यास गुण कमी केले जातील.

	गुण
१. संक्षिप्त टिपा लिहा (कोणत्याही पाच) :—	२०
(अ) वित्तीय औचित्याची तत्त्वे	(ब) पुनर्विनियोजन
(क) वित्तलब्धी	(ड) राज्याचा एकत्रित निधी
(इ) सेवापुस्तक	(फ) पदग्रहण अवधी.
२. शासकीय कर्मचाऱ्यांना अनुज्ञेय असलेल्या रजेचे प्रकार कोणते? त्या कशाप्रकारे अनुज्ञेय होतात? ते विशद करा.	२०
३. आकस्मिकता निधी म्हणजे काय? त्यातून खर्च करताना कोणकोणत्या सर्वसाधारण अटी व नियम पाळले जातात?	२०
४. शासकीय कर्मचाऱ्यास कोणत्या प्रकारची व्याजी अग्रिमे मंजूर केली जातात व अशी कर्जे मंजूर करण्यापूर्वी कोणती पूर्व तपासणी केली जाते?	२०
५. (अ) आहरण व संवितरण अधिकारी यांच्या आकस्मिक खर्चासंबंधी जबाबदाऱ्या काय आहेत?	१०
(ब) सेवाभिलेख सुस्थितीत ठेवण्याबाबत कोणत्या तरतुदी आहेत?	१०
६. शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या निष्काळजीपणामुळे शासनास झालेल्या नुकसानीच्या जबाबदारीच्या अंमलबजावणी करण्यासाठी कोणते सर्वसाधारण नियम आहेत?	२०

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

LAND RECORDS QUALIFYING DEPARTMENTAL EXAMINATION

MUMBAI, WEDNESDAY, 17TH OCTOBER 2012

[TIME—2-30 P.M. TO 5-30 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER IV

**BOMBAY FINANCIAL RULES, 1959 ; BOMBAY CIVIL SERVICES
RULES, MANUAL, ETC.**

(With Books)

- N.B.*—(1) Question No. 1 is *compulsory*. Solve any *four* from remaining.
- (2) The marks for each question are indicated in margin.
- (3) Rules in support of the answer should be quoted.
- (4) Indiscriminate copying of an authority will be discounted.

	Marks
1. Write short notes (any <i>five</i>) :—	20
(a) Canons of financial propriety	
(b) Re-appropriation	
(c) Emoluments	
(d) Consolidated Fund of State	
(e) Joining Time	
(f) Service Book.	
2. What are the various kinds of leave admissible to a Government Servant ?	20
3. What is a Contingency Fund ? Enumerate the general conditions for incurring an expenditure therefrom.	20
4. What different kinds of interest bearing loans are granted to Government Servants ? What pre-checks are applied before granting such loans ?	20
5. (a) What are the responsibilities of drawing and disbursing officer as regard Contingency Expenditure ?	10
(b) What are the provisions regarding maintenance of record of service ?	10
6. What are the general rules for the enforcement of responsibilities for Losses sustained by Government through negligence of Government Servant ?	20

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

भूमि अभिलेख अर्हता विभागीय परीक्षा

मुंबई, गुरुवार, दिनांक १८ ऑक्टोबर २०१२

[वेळ : सकाळी १०-०० ते दुपारी १-००]

(एकूण गुण—१००)

पेपर क्रमांक ५

सेटलमेंट, क्लासिफिकेशन, वगैरे

(पुस्तकांसह)

- सूचना.—(१) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.
(२) प्रत्येक प्रश्नाचे गुण समासात दर्शविण्यात आले आहेत.
	गुण
१. टिपा लिहा (कोणत्याही पाच) :—	२०
(अ) टिपण बुक	
(ब) नाला चड	
(क) जंत्री	
(ड) डोंगर क्लास	
(इ) कुमरी जमीन	
(फ) पोट खराब.	
२. गाव नकाशा, तालुका नकाशा व जिल्हा नकाशा तयार करण्याच्या पद्धतीबाबत थोडक्यात लिहा. आणि भूमापनाचे वेळी वापरण्यात येणाऱ्या विविध हद्दीचे निशाण्याबाबत सविस्तर लिहा.	२०
३. हैद्राबाद जमाबंदी पद्धतीमधील जमीन वर्गीकरणाची तत्त्वे आणि उद्देश सविस्तरपणे विशद करा.	२०
४. जमीन धारकाच्या “ हक्क व जबाबदाऱ्या ” विशद करा.	२०
५. जॉईंट रिपोर्टचे निमित्त आणि त्यामधील आकारणीचे एकक याबाबत सविस्तर माहिती द्या.	२०
६. मध्य प्रांतांचे जमाबंदीचे सूचनालगत खालील बाबींचे विवेचन करा :—	२०
(अ) जमिनीचे वर्गीकरण	
(ब) पीक प्रयोग	
(क) वाजिब-उल-अर्ज.	

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION

LAND RECORDS QUALIFYING DEPARTMENTAL EXAMINATION

MUMBAI, THURSDAY, 18TH OCTOBER 2012

[TIME— 10-00 A.M. TO 1-00 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER V

PAPER OF QUESTIONS ON SETTLEMENT, CLASSIFICATION, ETC.

*(With Books)**N.B.*—(1) Attempt any **five** questions.

(2) Marks for each question are indicated in the margin.

	Marks
1. Write Short Notes on (any five) :—	20
(a) Tippan Book	
(b) Nala Chad	
(c) The Jantri	
(d) Donger Class	
(e) Kumri Land	
(f) Pot-Kharab.	
2. Write in brief procedure about construction of the Village Map, the Taluka Map and the District Map ; and explain in detail various boundry markes used in surveys.	20
3. Explain in detail the principles of classification and objects in Hyderabad settlement system.	20
4. Write “ The Right and Obligations ” of the occupant.	20
5. Describe in detail occasion and the unit of assessment of Joint Report.	20
6. Describe the following terms with reference to the central provinces settlement instructions—	20
(a) Soil Classification	
(b) Crop Experiments	
(c) Wajib-ul-arz.	

महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग

भूमि अभिलेख अर्हता विभागीय परीक्षा

मुंबई, गुरुवार, दिनांक १८ ऑक्टोबर २०१२

[वेळ : दुपारी २-३० ते सायंकाळी ५-३०]

(एकूण गुण—१००)

पेपर क्रमांक ६

सर्वे वगैरेंवरील प्रश्न

(पुस्तकांसह)

सूचना.—(१) प्रत्येक प्रश्नाचे गुण समासात दर्शविण्यात आले आहेत.

	गुण
१. नगर भूमापन कामातील विविध टप्पे क्रमवार नमूद करून चौकशीची कार्यपद्धती स्पष्ट करा.	२०
२. फरक स्पष्ट करा (कोणतेही दोन) (अ) कोर्ट वाटप व कोर्ट कमिशन मोजणी (ब) शंकू साखळी व फलक यंत्र मोजणी (क) दुर्बिण मोजणी व सविस्तर मोजणी.	२०
३. टीपा लिहा (कोणत्याही चार) (अ) स्वयंसूची धारिका (ब) ग्राम नकाशा (क) सनद (ड) सत्ताप्रकार व त्याचे महत्त्व (इ) तलावाची मोजणी.	२०
४. नगर भूमापनाची उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करून परिरक्षण भूमापक यांनी करावयाच्या पुनर्विलोकन कामाची सविस्तर माहिती लिहा.	२०
५. (अ) उप अधीक्षक भूमि अभिलेख यांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या स्पष्ट करा. (ब) हद्द कायम मोजणी कार्यपद्धती स्पष्ट करा.	१० १०

MAHARASHTRA PUBLIC SERVICE COMMISSION**LAND RECORDS QUALIFYING DEPARTMENTAL EXAMINATION**MUMBAI, THURSDAY, 18TH OCTOBER 2012

[TIME— 2-30 P.M. TO 5-30 P.M.]

(FULL MARKS—100)

PAPER VI**QUESTION ON SURVEY, ETC.***(With Books)*

- N.B.*—(1) The Marks for each question are indicated in the margin.
	Marks
1. State the various stages in City Survey operations and explain in detail the Enquiry Procedure.	20
2. Distinguish between (any two) :—	20
(a) Court Watap and Court Commission measurement	
(b) Cross staff survey and Plane table Survey	
(c) Traverse survey and Detail mapping (Survey).	
3. Write short Notes on (any four) :—	20
(a) Self Index file	
(b) Village map	
(c) Sanad	
(d) Tenur and its importance	
(e) Measurement of Tank.	
4. Explain the objects of City Survey and the method of review work to be done by maintenance surveyor.	20
5. (a) Explain the Duties and Responsibilities of Deputy Superintendent of Land Records.	10
(b) Explain in detail the boundry fixation measurement case.	10